

Száz év múltán hangzott el újra egy 1903-as ünnepi beszéd Vaján

2026/05/05

Könyvtárunk munkatársa, Kis Domokos Dániel 2026. április 24-én Vaján, a Vay-kastélyban tartott előadásában egy több mint száz évvel ezelőtt elhangzott, gyorsírással fennmaradt ünnepi beszédet ismertetett, valamint a Rákóczi-kultusz alakulását elemezte.

„Emlékedet hazánkban nem hirdeti híres emlékszobor”
Ünnepi beszéd gyorsírással 1903-ból és a Rákóczi-kultusz

Kis Domokos Dániel
MMNKK Országos Széchényi Könyvtár
VAJA, 2026. ÁPRILIS 24.

A hand-written note in cursive script, dated 1903, with a signature.

A circular portrait of a man in military uniform, likely a member of the Rákóczi family.

Three smaller images at the bottom: a church interior, a woman in a black veil, and a man sitting at a desk in a study.

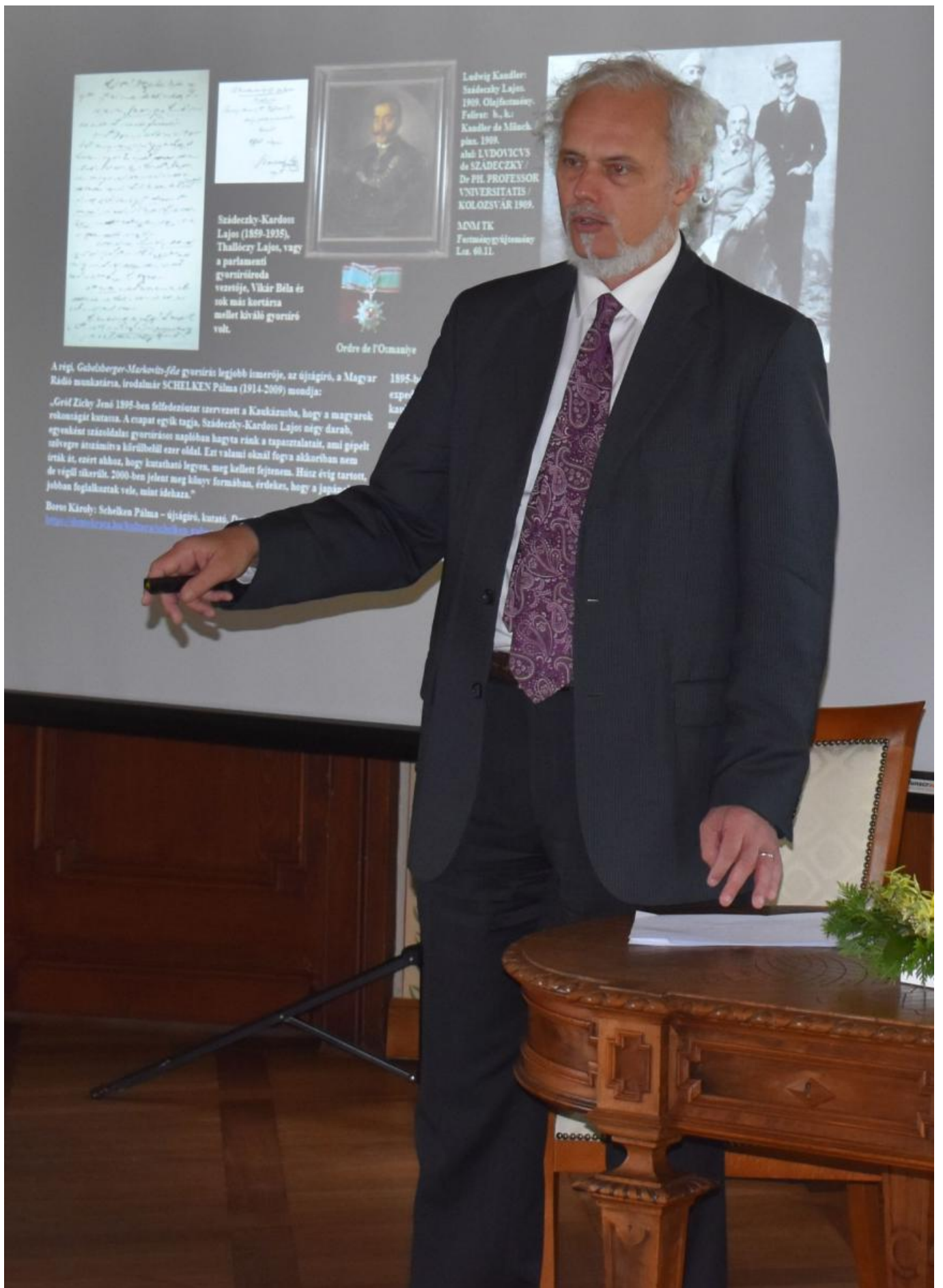
[1]

Könyvtárunk munkatársa, Kis Domokos Dániel 2026. április 24-én Vaján, a Vay-kastélyban tartott előadásában egy több mint száz évvel ezelőtt elhangzott, gyorsírással fennmaradt ünnepi beszédet ismertetett, valamint a Rákóczi-kultusz alakulását elemezte.

[2]

A kétnapos tudományos konferencia a Magyar Nemzeti Múzeum Vay Ádám Muzeális Gyűjteménye, Vaja Város Önkormányzata és a Vay Ádám Múzeum Baráti Köre szervezésében valósult meg, és a több évtizedes hagyománnyal rendelkező történettudományi tanácskozások sorába illeszkedett. Kis Domokos Dániel, az Országos Széchényi Könyvtár Színháztörténeti és Zeneműtárának tudományos munkatársa „Emlékedet hazánkban nem hirdeti híres emlékszobor” – *Ünnepi beszéd gyorsírással 1903-ból és a Rákóczi-kultusz* címmel tartotta meg előadását. Kutatásai során rátalált Szádeczky-Kardoss Lajos beszédére, amelyet az ismert történész 1903 őszén mondott el egy nagyszabású, mintegy százfős zárandoklat előtt Zrínyi Ilona és II. Rákóczi Ferenc sírjánál. A megemlékezés helyszíne a konstantinápolyi, azaz isztambuli Galata városrészben található Saint Benoît-templom volt.

A beszéd különlegességét az adta, hogy azt az akkoriban elterjedt Gabelsberger–Markovits-rendszerű gyorsírással jegyezték le, amelynek megfejtése komoly előtanulmányokat igényelt. Szádeczky-Kardoss Lajos kiváló gyorsíró volt, e tudást tanította is, ám a gyorsírás sajátosságaiból fakadóan a szöveg tartalmának feltárása csak évekkel a kézirat megtalálását követően vált lehetővé. A beszéd teljes szövegét több mint egy évszázaddal később, Vaján hallhatta először a közönség, korhű stílusában és a korabeli kulturális, valamint politikai viszonyokhoz igazodó hangvétellel.

Az előadás nemcsak a beszéd rekonstrukciójára tért ki, hanem részletesen foglalkozott a zárándoklat egyes mozzanataival, valamint Szádeczky-Kardoss törökországi kutatásaival is. E körben szó esett Bercsényi Miklós sírjának feltárásáról, amelyről a történész már korábban, a tavalyi sárospataki szakmai közönség előtt is beszámolt. Kis Domokos Dániel emellett áttekintette a Rákóczi- emlékhelyek alakulását is, az első, 1872-ben készült mellszobortól egészen a Beregszászon 2019-ben felavatott monumentális lovas szoborig. Az előadás így nemcsak egy különleges forrás feltárását mutatta be, hanem szélesebb történeti összefüggésben is értelmezte a Rákóczi-kultusz emlékezetének változásait.

2026/05/05 - 16:51

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/szaz-ev-multan-hangzott-el-ujra-egy-1903-unnepi-beszed-vajan_260424

Hivatkozások:

- [1] https://oszk.hu/sites/default/files/Kis-Domokos-Daniel_eloadasa_Vaja_260424_1.png
- [2] https://oszk.hu/sites/default/files/Kis-Domokos-Daniel_eloadasa_Vaja_260424_2.JPG
- [3] https://oszk.hu/sites/default/files/Kis-Domokos-Daniel_eloadasa_Vaja_260424_3.JPG
- [4] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>